

GIAO THÔNG KẾT NỐI LIÊN VÙNG TẠO TIỀN ĐỀ PHÁT TRIỂN HỆ THỐNG CẢNG CÁI MÉP – THỊ VÀI

ThS.Đỗ Thanh Phong

Trường Đại học Bà Rịa – Vũng Tàu

Tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu trở thành một cảng biển cửa ngõ do có lợi thế về vị trí địa lý và vai trò quan trọng trong khu vực kinh tế trọng điểm phía Nam. Đối với tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu, phát triển dịch vụ logistics và cảng biển được xác định là ngành kinh tế mũi nhọn. Quyết định số 2190/QĐ - TTg ngày 24/12/2009 của Thủ tướng Chính phủ và Quyết định 1745/QĐ - BGTVT ngày 03/8/2011 của Bộ Giao thông Vận tải xác định cụm cảng Cái Mép - Thị Vải có vị trí và vai trò là cảng tổng hợp quốc gia, cửa ngõ quốc tế (loại IA), đảm nhận vai trò cảng trung chuyển quốc tế.

Tận dụng lợi thế

Tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu hội tụ đủ mọi điều kiện để trở thành một cảng biển cửa ngõ do có lợi thế về vị trí địa lý và vai trò quan trọng trong khu vực kinh tế trọng điểm phía Nam. Trong đó hệ thống cảng Cái Mép - Thị Vải đóng vai trò là cảng trung chuyển quốc tế phục vụ trung chuyển cho cả khu vực Đông Nam Bộ, Nam Trung bộ, Tây Nguyên và Đồng bằng sông Cửu Long. Ngày 20 tháng 03 năm 2021, nguyên Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc đến thăm cụm cảng Cái Mép - Thị Vải đã khẳng định: “Tập trung phát triển khu vực Cái Mép - Thị Vải ngang tầm khu vực vào năm 2030, cạnh tranh ngang hàng với Singapore và trở thành một đầu mối cảng biển đẳng cấp thế giới vào năm 2045”. Vì thế việc thu hút các nhà đầu tư nước ngoài vào cụm cảng Cái Mép - Thị Vải là mục tiêu rất quan trọng của tỉnh.

Hệ thống cảng Cái Mép - Thị Vải đang ngày càng được nâng lên, tổng công suất khai thác của cụm cảng năm 2021 ước đạt 86 triệu tấn/năm; công suất khai thác cảng tăng từ 40% năm 2015 lên 60% năm 2021, trong đó hàng container bằng tàu biển đạt bình quân

3,7 triệu TEU/năm, tăng 20,5%/năm. Hệ thống cảng Cái Mép - Thị Vải trở thành cảng biển đầu tiên của Việt Nam và là cảng thứ 19 của thế giới đón được tàu mẹ siêu lớn với trọng tải 214.000 DWT. Trong giai đoạn 2016 - 2021 đã có thêm 05 cảng biển hoàn thành đi vào hoạt động, nâng tổng số cảng biển đang hoạt động trên địa bàn tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu là 48/69 cảng, tổng công suất thiết kế đạt 155,7 triệu tấn/năm, trong đó có 07 dự án cảng container lớn với công suất 6,8 triệu TEUs/năm và 17 cảng có vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài. Bên cạnh đó trên địa bàn tỉnh còn có 15 cảng thủy nội địa với tổng công suất 81,6 triệu tấn.

Tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu có hệ thống cảng nước sâu Cái Mép - Thị Vải cùng với sự phát triển rất nhanh của ngành hàng hải quốc tế, do đó cơ sở hạ tầng cảng, giao thông kết nối vào khu vực cảng biển chưa phát triển kịp. Hiện nay, giao thông huyết mạch kết nối với hệ thống cảng chỉ có tuyến Quốc lộ 51 và tuyến giao thông đường thủy (khoảng 80% lượng hàng hóa phải chuyển bằng đường thủy đi các tỉnh) nhưng tuyến Quốc lộ 51 đã trở nên quá tải. Việc sớm hoàn thiện hạ tầng giao thông kết nối với Cái Mép - Thị Vải rất quan trọng... Hệ thống cảng biển Cái Mép - Thị Vải tương lai tiếp nhận thế hệ tàu lớn nhất thế giới hiện nay, có trọng tải đến 250 nghìn tấn. Hiện, cụm cảng còn khu vực có dự địa để phát triển rất tốt là Cái Mép Hạ. Trong giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến 2050 phải quy hoạch, tạo ra các tuyến bến dài tại đây để tiếp nhận đồng thời nhiều tàu mẹ, thực hiện nhiệm vụ trung chuyển quốc tế.

Ngoài ra cần phát triển các khu công nghiệp ngay tại khu vực cảng để tạo nguồn hàng ban đầu; phát triển các trung tâm, dịch vụ logistics, cảng cạn, depot, kho bãi; bố trí thêm bến cho tàu

chuyển tải container giữa tàu mẹ với các cảng sâu trong nội địa; quy hoạch thị xã Phú Mỹ hay thành phố Vũng Tàu thành trung tâm kết nối cho các hãng tàu, chủ hàng, tài chính toàn cầu về hoạt động... Để làm được những điều này phải tính tới phát triển hạ tầng giao thông kết nối vùng và liên vùng với Cái Mép - Thị Vải. Theo Quy hoạch tổng thể phát triển cảng biển Việt Nam vừa được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt, mục tiêu đến năm 2030, hệ thống cảng biển đáp ứng thông qua lượng hàng hóa từ 1.140-1.423 triệu tấn; trong đó, hàng container từ 38 - 47 triệu TEU; hành khách từ 10,1-10,3 triệu lượt khách. Tầm nhìn đến năm 2050, phát triển hệ thống cảng biển đồng bộ, hiện đại ngang tầm khu vực và thế giới, là trụ cột chính có vai trò động lực, dẫn dắt, phát triển thành công kinh tế hàng hải, góp phần đưa nước ta trở thành quốc gia biển mạnh; đáp ứng nhu cầu thông qua hàng hóa với tốc độ tăng trưởng bình quân khoảng từ 4 - 4,5%/năm; hành khách tăng trưởng bình quân khoảng từ 1,2 - 1,3%/năm.

Để tạo nền móng cho sự phát triển mạnh của cụm cảng Cái Mép - Thị Vải và cả khu vực kinh tế trọng điểm phía Nam, Chính phủ và các bộ ngành, tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu cùng Đồng Nai đã vào cuộc quyết liệt để triển khai đầu tư các dự án gồm cao tốc Biên Hòa-Vũng Tàu, cầu Phước An, Đường Vành đai 4. Đây là các dự án nhằm giảm tải cho Quốc lộ 51, kết nối với cao tốc Bến Lức - Long Thành; Dầu Dây - Long Thành về Tp. Hồ Chí Minh và các địa phương khác. Từ đó phát huy, khai thác hết lợi thế, tiềm năng của cụm cảng Cái Mép - Thị Vải.

Giải quyết những điểm nghẽn

Giao thông tỉnh Bà Rịa-Vũng Tàu cơ bản đã hình thành bộ khung với các trục dọc và trục ngang, với ba tuyến

Quốc lộ chính 51, 55 và 56 đã cơ bản đáp ứng giao thông kết nối đối ngoại. Tuy nhiên, về năng lực thông quan hiện nay đã xuất hiện những điểm nghẽn. Theo đó, Quốc lộ 51 hiện nay thường xuyên xảy ra tình trạng tắc nghẽn, ách tắc giao thông. Đặc biệt các cửa ngõ kết nối ra vào khu vực cụm cảng, khu công nghiệp ở đô thị, trong đó có thị xã Phú Mỹ.

Điểm nghẽn thứ hai là tuyến đường liên cảng Cái Mép - Thị Vải, dù đã được đầu tư nhưng chưa đồng bộ và chưa liên thông với nhau. Do vậy đầu tư xây dựng cầu Phước An là cần thiết để tạo ra trục liên cảng song song với Quốc lộ 51 để kết nối với cao tốc Bến Lức - Long Thành và cao tốc Dầu Dây - Long Thành về Thành phố Hồ Chí Minh và các địa phương khác.

Ngoài ra, tuyến đường bộ cao tốc Biên Hòa-Vũng Tàu cũng được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt chủ trương đầu tư. Cùng với tuyến đường sắt Biên

Hòa - Vũng Tàu nữa thì toàn bộ hệ thống vận tải đa phương thức gồm đường sắt, đường bộ, đường hàng không, đường thủy kết nối với Bà Rịa - Vũng Tàu đã hoàn thiện.

Đến nay, ba dự án cao tốc Biên Hòa - Vũng Tàu, cầu Phước An, Đường Vành đai 4 đều được bố trí vốn thực hiện giai đoạn 2021 - 2025. Dự án cao tốc Biên Hòa-Vũng Tàu do Bộ Giao thông vận tải có thẩm quyền thực hiện. Dự kiến, việc lựa chọn nhà đầu tư; giải phóng mặt bằng, tái định cư; thi công xây dựng công trình giai đoạn 2022 - 2026...

Dự án Đường vành đai 4 đoạn qua tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu cũng đã được Hội đồng Nhân dân tỉnh khóa VII, nhiệm kỳ 2021 - 2026 thông qua nghị quyết đầu tư giai đoạn 1. Sau khi có nghị quyết, Hội đồng Nhân dân giao Ủy ban Nhân dân tỉnh sớm triển khai dự án, thời gian thực hiện từ 2022 - 2026.

Ngoài ra, Cầu Phước An, hiện Bà Rịa - Vũng Tàu đã thi công xong các phần đường liên cảng tới vị trí giáp huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai. Cao tốc Biên Hòa -Vũng Tàu, cầu Phước An, đường Vành đai 4 đều là các dự án trọng điểm có tính bứt phá để kết nối giao thông liên vùng. Song song đó, tỉnh cũng đầu tư tuyến đường liên cảng Cái Mép - Thị Vải kết nối tất cả các cảng, khu công nghiệp vào hệ thống giao thông chung; các tuyến đường đô thị, liên huyện cũng được tỉnh đẩy nhanh tiến độ đầu tư, triển khai xây dựng đồng bộ với các dự án giao thông liên vùng. Điều này giúp đảm bảo giao thông thông suốt, kết nối và phát huy, khai thác hết thế mạnh, tiềm năng của các địa phương của tỉnh trong tương lai, gắn kết với các địa phương khác của vùng kinh tế trọng điểm phía Nam. **ĐTP**